

ΑΠΟ ΤΗ ΝΟΝΑ ΜΟΛΕΣΚΗ

«Οι Μπουλουκτσήδες»

Του Στρατή Καρρά από το Θέατρο Ένα

Σκηνοθεσία: Αντρέας Χριστοδουλίδης. **Σκηνικά-κοστούμια:** Μαρίζα Παρτζίλη. **Χορογραφίες:** Κλαιρ Ανδρέου. **Φωτισμός:** Αντρέας Χριστοδουλίδης. **Μουσική επιμέλεια/Σύνθεση:** Αλέξης Βασιλείου. **Παίζουν:** Ειρήνη Κωνσταντίνου, Κίμωνας Αποστολόπουλος, Δημήτρης Κωνσταντίνου, Σωτήρης Μεσάνας, Φειδίας Μεσάνας, Ιωάννα Καρμένου, Σίμος Τσιάνκας.

ΤΟ ΦΕΤΙΝΟ θεατρικό καλοκαίρι ξεκίνησε την περασμένη βδομάδα με τους «Μπουλουκτσήδες» του Στρατή Καρρά από το Θέατρο Ένα. Η θερινή έδρα του Ένα, το «Κωνσταντία», πάντα διευκόλυνε το έργο των δημιουργών των παραστάσεων προσφέροντάς τους έτοιμη την ατμόσφαιρα, με το φεγγαρι ν'αναλαμβάνει μέρος του φωτισμού και τις φυλλωσιές των δένδρων να μοιράζονται τα ηχητικά εφέ με τους γείτονες από τα γύρω σπίτια. Αλλά κι εμάς τους θεατές ο χώρος μάς προέτρεπε ν' απαλλαγούμε από τα χειμερινά κριτήρια πρόσληψης, ν' αλλάξουμε νοοτροπία και διάθεση, να δεχόμαστε πιο πρόθυμα και να παραβλέπουμε πιο εύκολα.

Σ' ένα τέτοιο κλίμα θερινής συμφιλώσης είδαμε τη νέα παραγωγή του Ένα. «Οι Μπουλουκτσήδες» ως κείμενο περιέχουν τα σωστά συστατικά για τη δημιουργία μιας καλής παράστασης. Πρώτο, ο Καρράς, που μαθήτευσε στη σχολή του θεάτρου του παραλόγου και υιοθέτησε στα έργα του τη φόρμουλα του «παραλογισμού» της θεατρικής πραγματικότητας, τη χρησιμοποεί εδώ πιο έμμεσα και, πιστεύω, πιο περύτεχνα παρά στους «Παλαιστές» π.χ. Δεύτερο, το θέατρο ως θέμα ήταν, είναι και θα παραμείνει από τα πιο αγαπημένα θέματα στην ιστορία της παγκόσμιας δραματουργίας. Όταν οι άνθρωποι του θεάτρου γράφουν, σκηνοθετούν, παίζουν έργα για το θέατρο, η γνώση του αντικειμένου, η συγκίνησή τους, η νοσταλγική διάθεση μεταδίδονται στο κοινό, ακόμα και όταν πρόκειται (ή πόσο μάλλον όταν πρόκειται) για τα πρωτόγονα θεατρικά μπουλούκια. Το τρίτο πολύ θετικό στοιχείο του έργου είναι ο συνδυασμός των πρώτων δύο, επειδή το στοιχείο του θεάτρου του παραλόγου εδώ δε δίνεται στην εργαστηριακή καθαρότητα ενός απροσδιόριστου χρονικά και πολιτιστικά χώρου όπως, π.χ., ο μπεκετικός, αλλά βάφεται με τα χρώματα της ελληνικής επαρχίας και του περιοδεύοντος θιάσου. Η επίδραση είναι αμφίδρομη και το θέμα σώζεται από τον πιθανό συναισθηματισμό και αποκτά αιχμηρή τραγικότητα εξαιτίας της «παραλογικότητας», με την οποία παρουσιάζεται. Στο κείμενο υπάρχει και ένα τέταρτο χαρακτηριστικό - η πολιτική αλληγορία, οι εκρηκτικοί για την εποχή του συμβολισμού, η πολεμική ενάντια στο φυσικό αντίπαλο της Τέχνης - την ελληνική Χούντα.

Αυτό το πολιτικό στοιχείο δεν πε-

ριέλαβε στη δική του εκδοχή των «Μπουλουκτσήδων» ο σκηνοθέτης Αντρέας Χριστοδουλίδης. Πράξη φυσική και κατανοητή, μια παράσταση δεν πρέπει να πολεμά με τα φαντάσματα του παρελθόντος. Το θέμα όμως είναι ότι αν ένα έργο γράφτηκε για να πολεμά και του αφαιρείται αυτή η λειτουργία, δημιουργείται μια ανισορροπία, μια αοριστία σ' ό,τι αφορά το σκόπο όλου του εγχειρήματος. Έχοντας επίγνωση των πιο πάνω ο σκηνοθέτης ενδυναμώνει το ενδοθεατρικό στοιχείο, προσθέτει στο έργο την ...κυριολεκτική, την άμεση προσέγγιση στο θέμα του θεάτρου βλέποντάς το λιγότερο αλληγορικά. Αυτό δεν μπορεί να μη μειώσει και το «παράλογο» στοιχείο αντικαθιστώντας το με το πιο απλό, κωμικό.

Το αποτέλεσμα όλων αυτών των προσαρμογών είναι μια παράσταση ευκίνητη, ελαφριά, η οποία προσπαθεί να αναπληρώσει τη χαμένη πίκρα και αιχμηρότητα με κάποιους υπαρξιακούς τονισμούς του κειμένου. Πολλά από τα προβλήματα της παράστασης οι δημιουργοί της προσπάθησαν να τα λύσουν με την επιλογή (Αλέξης Βασιλείου) και την υποκριτικά σημαίνουσα απόδοση των πολλών τραγουδιών (Ξυδάκης, Παπάζογλου, Μάνος Λοΐζος, Μαρκόπουλος, Τσιτσάνης). Δεν είμαι σίγουρη αν οι δανεικοί στίχοι αποτελούν πάντα μια λογική προέκταση της σκηνής ή την κατάλληλη έκφραση του κάθε προσώπου, σε κάποια σημεία μάλιστα φαίνονται υπερβολικά εμβόλιμα, όμως γενικά τα τραγούδια μάλλον βοηθούν την παράσταση.

Η σκηνογράφος Μαρίζα Παρτζίλη αντεπεξήλθε με το σταδιακό φτιάξιμο του «θεάτρου» του μπουλουκιού αναδημιουργώντας τη χαρακτηριστική μίζερη μαγεία. Οι χορογραφίες της Κλαιρ Ανδρέου ομόρφυναν τα σόλο νούμερα των ηθοποιών και συχνά στήριζαν την αυτοπεποίθεσή τους, όταν τα σκηνοθετικά κλειδιά για το συγκεκριμένο επεισόδιο δεν ήταν αρκετά. Από τις υποκριτικές παρουσίες ξεχώριζαν ο Δημήτρης Κωνσταντίνου (Λύδης), ο Σωτήρης Μεσάνας (Μέλπος), η Ειρήνη Κωνσταντίνου (Ρόζα), είχαν ενέργεια, ρυθμό, στιλιζάριζαν ελαφρά, ήταν φυσικοί και άνετοι στις κινήσεις τους, οι δυο άνδρες κράτησαν καλά τη σκηνη των περιπλεκόμενων μονολόγων τους. Οι άλλοι ρόλοι ήθελαν πιο συγκεκριμένο «τέλειωμα», περισσότερη ευρηματικότητα στο φτιάξιμο των τύπων. ●